

**JAMARSKA
ZVEZA
SLOVENIJE**

IZOBRAŽEVALNA SLUŽBA

Lepi pot 6, 1000 Ljubljana

 www.jamarska-zveza.si

 izobrazevalna@jamarska-zveza.si

IZPIT ZA NAZIV JAMAR

Izpit za naziv jamar je preverjanje usposobljenosti za samostojno jamarsko delovanje. Preverjanje usposobljenosti izvaja Jamarska zveza Slovenije po javnem pooblastilu ministrstva, pristojnega za varovanje jam.

Pogoji za pristop k izpitu

K izpitu lahko pristopi vsakdo, ki je v tekočem letu dopolnil vsaj 18 let, ima potrdilo o opravljenem usposabljanju za usposobljenost za samostojno jamarsko delovanje ter za katerega so poravnani stroški izpita.

Prijavni postopek

Posamezno društvo prijavi kandidata (v nadaljevanju uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za oba spola) preko prijavnega obrazca na strani: [Obrazci](#). Po oddani prijavi boste na kontaktni elektronski poštni naslov prejeli izpolnjeno prijavnico ter izjavo o ustreznem zdravstvenem stanju in soglasje o obdelavi osebnih podatkov. Vso zahtevano dokumentacijo podpišite in v elektronski verziji, skupaj s potrdilom o opravljenem usposabljanju za usposobljenost za samostojno jamarsko delovanje pošljite na naslov: izobrazevalna@jamarska-zveza.si.

Potrdilo o opravljenem usposabljanju za usposobljenost za samostojno jamarsko delovanje izda jamarsko društvo, ki je pridobilo pooblastilo za izvajanje usposabljanja za usposobljenost za samostojno jamarsko delovanje ([seznam društev s pooblastilom](#)). Predloga potrdila o opravljenem usposabljanju za usposobljenost za samostojno jamarsko delovanje: [Potrdilo](#).

Prijava mora vsebovati naslednje obrazce:

- prijava na izpit za naziv jamar,
- potrdilo o opravljenem usposabljanju za usposobljenost za samostojno jamarsko delovanje,
- izjava o primernem zdravstvenem stanju,
- soglasje k obdelavi osebnih podatkov.

Plačilo stroškov izpita

Prijavnina na izpit za naziv jamar znaša 48€ in se poravna z nakazilom na transakcijski račun JZS najkasneje 5 dni pred razpisanim rokom za opravljanje izpita. Podatki za nakazilo:

TR: SI56 0204 5002 0180 168

Sklic: 00 150

Namen plačila: prijavnina izpit jamar XY (XY pomeni ime in priimek kandidata)

Plačilo lahko prek spletne banke enostavno izvedete tudi s pomočjo QR kode, ki jo lahko za potrebe plačila generirate tukaj: [QR koda](#).

Potrdila

Kandidati, ki uspešno opravijo izpit za naziv jamar, pridobijo potrdilo o usposobljenosti za samostojno jamarsko delovanje. Kandidati, člani društev, včlanjenih v JZS, pridobijo tudi potrdilo o pridobitvi naziva jamar.

POTEK IZPITA

Izpit je sestavljen iz pisnega in ustnega teoretičnega preverjanja ter praktičnega preverjanja. Na začetku kandidat najprej opravlja pisni del teoretičnega preverjanja. V primeru uspešne ocene mora kandidat pred pristopom na ustni teoretični del in prvi del praktičnega preverjanja uspešno opraviti še preverjanje na delovni točki pregled opreme. Prvi del praktičnega preverjanja je sestavljen iz naslednjih delovnih točk: vozli, izdelava umetnega sidrišča, dokumentiranje jam in prva pomoč. Če kandidat uspešno opravi vse delovne točke prvega dela praktičnega preverjanja, lahko pristopi še k drugemu delu praktičnega preverjanja, ki je sestavljen iz naslednjih delovnih točk: vrvni poligon, opremljanje, varovanje na lestvicah, tovariška pomoč.

Pisni del teoretičnega preverjanja se preverja z vprašanji, na katere morajo kandidati odgovarjati v opisnem slogu, z obkroževanjem pravilnega odgovora (tip a, b, c, d), ter povezovanjem pravilnega zaporedja postopkov. Vsa vprašanja na pisnem preverjanju so vzeta iz jamarske baze znanja. Vprašanja, ki so v bazi znanja označene kot »zelo pomembna«, so točkovana z večjim deležom točk.

Pisni del teoretičnega preverjanja obsega naslednje teme:

- topografija,
- dokumentiranje jam,
- jamska favna,
- Jamarska zveza Slovenije,
- nastanek jam,
- oprema,
- tehnika,
- varstvo jam,
- prva pomoč.

Na **ustnem delu teoretičnega preverjanja** se preverja kandidatovo znanje varstva jam in načela jamam prijaznega obiskovanja in raziskovanja. Vprašanja postavlja in ocenjuje član izpitne komisije, ki se poklicno ukvarja z varstvom podzemnih jam in ga določi ministrstvo. Izpitna vprašanja iz te teme so dostopna v Gradivu za varstvo jam – sklop 2.

Ustni del teoretičnega preverjanja obsega naslednje teme:

- predstavitev jam kot dela ranljivega hidrogeološkega sistema krasa,
- podrobno predstavitev posebnosti in ranljivosti jamskega okolja,
- predstavitev človekovih posrednih in neposrednih vplivov na jamo kot naravno vrednoto in življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih vrst,
- predstavitev vplivov jamarskih raziskovanj in obiskovanj na jame,
- podrobna predstavitev načel jamam prijaznega obiskovanja in raziskovanja jam,
- razlaga koncepta jame kot naravne vrednote,
- poznavanje predpisov s področja varstva jam, ohranjanja narave in zavarovanih prosto živečih živalskih vrst v delih, ki obravnavajo varstvo jam oziroma jamskih živali.

Praktično preverjanje znanja poteka na devetih delovnih točkah. Natančen opis preverjanja po posameznih delovnih točkah je opisan v Bazi jamarskih veščin.

- Pregled opreme: preverja se popolnost in brezhibnost kandidatove jamarske opreme ter njegovo poznavanje varnostnih standardov jamarske opreme. Zahtevana oprema je opisana v dodatku.
- Izdelava umetnega sidrišča: kandidat mora pokazati znanje izdelave sidrišča z zateznim sidrom ali ekspanzijskim vložkom.
- Vozli: kandidat mora poznati izvedbo in uporabnost vsaj osmih (8) vozlov.

- Dokumentiranje jam: kandidat praktično pokaže znanje merjenja jam in risanja načrtov, določanja leg vhodov v jame ter odgovarja na ustna vprašanja o izpolnjevanju zapisnikov jamarskih raziskovanj, načelih in načinu delovanja katastra jam in sporočanja podatkov.
- Prva pomoč: kandidat mora praktično demonstrirati oskrbo poškodovanca ter odgovarjati na ustna vprašanja o postopkih ob nesreči v jami ter nevarnostih v jamah.
- Opremljanje: preverja se znanje priprave opreme, izbira in izdelava primernega začetnega sidrišča, izdelava primernih vmesnih sidrišč ter upoštevanje varnostnih pravil pri opremljanju in gibanju po opremljeni smeri.
- Vrvni poligon: preverja se kandidatovo znanje uporabe jamarske plezalne opreme in upoštevanje varnostnih pravil pri gibanju po zahtevnem vrvnem poligonu. Kandidat dokaže svoje znanje po vnaprej opremljeni smeri.
- Varovanje na lestvicah: preverja se pravilno plezanje, samovarovanje, varovanje in komunikacija med plezajočim in tistim, ki varuje. Pri varovanju je obvezno poznavanje uporabe polbičevega vozla z aretacijo.
- Tovariška pomoč: kandidat mora obvladati tehniko snemanja in spuščanja poškodovanca z vrvi.

OCENJEVANJE IN PRIOTŽBE

Kandidat mora imeti za oceno »uspešno« na teoretičnem delu preverjanja pri pisnem testu 75 % pravih odgovorov in pri ustnem delu oceno »uspešno«. K praktičnemu delu izpita lahko pristopi kandidat, ki je uspešno opravil pisni del teoretičnega preverjanja.

Pred začetkom opravljanja praktičnega dela preverjanja mora priti kandidat na pregled opreme v popolni jamarski opremi. Pomanjkljivo opremljen jamar je zavržen. Za kandidata, ki je na istem izpitu zavržen dvakrat, se smatra, da ni seznanjen z jamarsko opremo, za kar se ga pri praktičnem delu oceni z oceno »neuspešno«.

Ocenjevalci na posameznih delovnih točkah praktično znanje ocenjujejo z oceno »uspešno« ali »neuspešno«. Kriteriji ocenjevanja so določeni v Bazi jamarskih veščin. Če kandidat prejme na eni ali več delovnih točkah praktičnega dela izpita oceno »neuspešno«, se ga na praktičnem delu izpita oceni s skupno oceno »neuspešno«.

Pred začetkom ocenjevanja pri točkah opremljanje in vrvni poligon si mora ocenjevalec pripraviti opremo in opremiti spust po izpitni smeri. Izmeri se čas, ki ga ocenjevalec potrebuje za spust, opremljanje in plezanje po celotni smeri. Kandidat mora isto smer opraviti v času, ki ni daljši od trikratnega časa ocenjevalca. V nasprotnem primeru se ga oceni z oceno »neuspešno«.

Izpit opravi kandidat, ki pri preverjanju znanja iz teoretičnega in praktičnega dela izpita prejme oceno »uspešno«. Kandidat, ki ni opravil izpita, se lahko ponovno prijavi na naslednji izpitni rok, kjer opravi ves izpit ali le praktični del izpita, če je uspešno opravil teoretični del izpita.

Pritožbe

Vsak kandidat ima pravico, da ga na vseh delovnih točkah spremlja oseba, ki je posameznega kandidata usposabljala, oziroma predstavnik organizacije, ki je posameznega kandidata usposabljala. Pri tem mora upoštevati vsa varnostna pravila, ki veljajo na območju poligona za preverjanje znanja (uporaba osebne varnostne opreme). V primeru nestrinjanja z oceno, lahko kandidat ustno vložijo pritožbo vodji izpitne komisije v roku 1 ure po zaključku izpita.

DODATNA POJASNILA

Vsa dodatna pojasnila so na voljo prek elektronske pošte izobrazevalna@jamarska-zveza.si.